

Автор: Мейрманова Нагима Битимбаевна

Пән: Жаратылыстану

Сынып: 3-сынып

Бөлім: Жер және Ғарыш. Жер. Ғарыш Кеңістік және уақыт

Тақырып: Ғарыш қалай игерілді?

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	3.4.2.1 ғарышты игерудің кейбір айтулы оқиғалары туралы әңгімелеу;
Сабақтың мақсаты:	Барлық оқушылар: ғарышты игерудің кейбір айтулы оқиғалары туралы әңгімелейді. Көптеген оқушылар: ғарышты игеру кезеңдерін біледі. Кейбір оқушылар: ғарыш жаңалықтарының маңызын түсінеді.
Тілдік мақсаттар:	Пәнге тән лексика мен терминология: Серік, зымыран, орбиталық станция. Диалог пен жазу үшін пайдалы сөздер мен тіркестер: Сен түнгі аспаннан қандай шоқжұлдыздарды көре аласың? Күн адамға не береді? Күн жүйесінің ғаламшарларын ата. Айдың қозғалысы ғаламшардың қозғалысынан қалай ерекшеленеді?
Бағалау критерийлері:	ғарышты игерудің кейбір айтулы оқиғалары туралы әңгімелейді. ғарышты игеру кезеңдерін біледі. ғарыш жаңалықтарының маңызын түсінеді.
Құндылықтарды дарыту:	Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуіне тәрбиелеу.
АКТ-ны қолдану дағдылары:	Интернет-ресурстар, дерекқордан және интернеттен сабаққа қатысты ақпаратты іздеу;
Пәнаралық байланыс:	Жер және ғарыш туралы дүниетану пәнінен алған білімдерін қолданады.
Бастапқы білім:	Оқушылар Жердің пішінін сипаттай алады, оның Күнмен байланысын түсінеді, Жердің табиғи және жасанды серіктері туралы ұғымы бар. Астрономияны ғарыш туралы ғылым екенін, «ғарыш» ұғымын түсіндіре алады. Күн жүйесіндегі ғаламшарлардың атауларын, олардың негізгі сипаттарын біледі. Ғарыш денелерін зерттеуге арналған аспаптарды, құралдарды және ұшу аппараттарын атайды. Оқушылар біздің белгілі бір кеңістікте өмір сүретінімізді, уақытты есептейтінімізді біледі.

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы	«Жалпы ритм» жаттығуы. Мақсаты: топтың біртұтастығын арттыру. Өту барысы. Топ мүшелері дөңгеленіп тұрады. Жүргізуші белгілі бір жылдамдықпен ритмді ұлғайта отырып бірнеше рет шапалақтайды, бұл ритмді топ мүшелері де жалғастырып әкетулері керек: жүргізушінің оң жағында тұрған қатысушы бір шапалақтайды, одан кейін екінші қатысушы шапалақтайды, осылай жалғасып кете береді. Бір ритмде тек бір адам ғана шапалақтап тұрған сияқты дыбыс шығару керек. Топқа бөлу 1-топ: «Алғырлар» тобы 2-топ: «Ойшылдар» тобы 3-топ: «Даналар» тобы Жұмыс ережесін келісу Сабақта бір-бірімізді сыйлаймыз, тыңдаймыз! Уақытты үнемдейміз! Нақты, дәл жауап береміз! Сабақта өзіміздің шапшаңдығымызды, тапқырлығымызды көрсетеміз! Сабаққа белсене қатысып, жақсы баға аламыз! Алдыңғы білімді еске түсіру (ұжымда) Жер қабықтарының орналасуын қалай бейнелеуге болады? Биосфера басқа қабықтармен қалай байланысады? ҚБ: Отшашу арқылы бір-бірін бағалау. Оқу мақсатын таныстыру Күтілетін нәтижені анықтау	

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың ортасы	Ширату тапсырмасы. Жердің жасанды серіктері – бұл ішінде ұшқышы жоқ, Жер айналасындағы орбитаға жіберілген ұшу аппараттары. Олар телехабар тарату, спутникалық байланыс орнату, ғаламшарда болып жатқан үдерістерді бақылау үшін және әскери мақсатта пайдаланылады. 1960 жылдың 19 тамызында бортында екі ит (Белка мен Стрелка), тышқандар, өсімдіктер, тұқымдар болған ғарыш кемесі ұшырылды. 1961 жылдың 12 сәуірінде Юрий Гагарин басқарған «Восток» ғарыш кемесі ұшырылды. Ғарышқа ұшу ісі таңғы сағат 9-да жүзеге асты. Ұшу қатаң құпиялықпен өтті. Ұшу кезінде ғарышкерге бірнеше қарапайым тәжірибелерді жасау қажет болды. Мысалы, ол тамақтануға тиісті болды. 1969 жылдың 16 шілдесінде америкалық ғарышкерлер Айға сапар шекті. Нил Армстронг пен Эдвин Олдрин оның бетінде 2 сағаттан астам уақыт болды. Олар америкалық туды қадап, Ай топырағынан сынамалар алды. «Күтіңіз және түйіндеңіз» Оқушыларға олардан күткен негізгі сөздерді анықтауға уақыт беріңіз және сол кезде сұрақты басқаша қойыңыз – анық жауапты, азат жолды және т.б. біріктіру арқылы пікірталасты түйіндей отырып, оқушылардан жалпы қорытынды беруді сұраңыз. Сен түнгі аспаннан қандай шоқжұлдыздарды көре аласың? Күн адамға не береді? Күн жүйесінің ғаламшарларын ата. Айдың қозғалысы ғаламшардың қозғалысынан қалай ерекшеленеді? ҚБ: Отшашу арқылы бір-бірін бағалау. Белсенді оқу тапсырмалары(топта, ұжымда) Дескриптор: ғарышты игерудің кейбір айтулы оқиғалары туралы әңгімелейді. ғарышты игеру кезеңдерін біледі. ғарыш жаңалықтарының маңызын түсінеді. ҚБ: Бас бармақ арқылы бір-бірін бағалау. Жұмыс дәптеріндегі жазылым тапсырмаларын орындау Оқушылар кезек-кезек көршісінің аттас саусақтарына қолын тигізеді. Бас бармақтан бастайды: Мен саған тілеймін (бас бармағын тигізеді); - Табыс (сұқ саусақ); - Үлкен (ортаңғы); - Барлығында (атаусыз); - Барлық жерде (шынашақ); - Сәлеметсің бе! (алақанын тигізеді).	
Сабақтың соңы	Жаңа білім мен тәжірибені қолдану Топтық жұмыс. «Галлерияда ой шарлау» Берілген тақырыпта топтық жұмысы жүргізіліп, әр топтың жұмысы қабырғаға ілінеді де, оқушылар жүріп, аралап, оған әр оқушылар кішкене жапсырма қағазға бағасын беріп, пікірін жазып жабыстырып кетеді. Ең жақсы баға алған топтың жұмысы қаралады.	
Рефлексия	ҚБ: Бағдаршам көздері арқылы бір-бірін бағалау. «Қар үйіндісі» Біріншіден, оқушылар жеке жауап берулері керек. Кейін жұбы ақылдасып, олардың екі жауабын бір жауап етіп үйлестіреді. Кейін жұптар басқа жұптармен бірігіп, үдерісті қайталайды. Осылайша төрт жауап бір жауап болып біріктіріледі. (ҚБ) “Екі жұлдыз, бір тілек” әдісі. Рефлексия (жеке,жұпта,топта, ұжымда) Оқушылар «Нысандар» әдісі бойынша сабаққа кері байланысты ауызша айтты.	